Veli-Bak?c? Alg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Veli-Bak?c? Alg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32489

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Veli-Bak?c? Alg? Ölçe?i (VBAÖ), orijinal ad? ile **Parental/Caregiver Perceptions Questionnaire (P-CPQ)** olarak bilinen arac?n Türkçe'ye **çapraz kültürel uyarlama** sürecini temsil etmektedir. Bu ölçek, özellikle ebeveynlerin veya birincil bak?c?lar?n, çocuklar?n?n a??z sa?l??? durumuyla ili?kili olarak alg?lad?klar? ya?am kalitesini ve deneyimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Mergen Gültekin ve arkada?lar? taraf?ndan 2021 y?l?nda gerçekle?tirilen bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültüründe ve dilinde psikometrik aç?dan geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilirli?ini ara?t?rm??t?r. Bu sayede, Türkiye'deki klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda çocuklar?n a??z sa?l???na ba?l? ya?am kalitesinin (Oral Sa?l?kla ?li?kili Ya?am Kalitesi - OHRQoL) bak?c? perspektifinden de?erlendirilmesine olanak sa?lanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Veli-Bak?c? Alg? Ölçe?i, P-CPQ, çapraz kültürel uyarlama, psikometrik özellikler, a??z sa?l???, ya?am kalitesi, ebeveyn alg?s?.

Yazarlar

Mergen Gültekin, ?rem; Öz?in Özler, Ceyda; Serdar Eymirli, P?nar; Ünal, Figen; Aytaç, Ay?e S.

Amaç

Veli-Bak?c? Alg? Ölçe?i'nin temel amac?, çocuklar?n a??z sa?l??? sorunlar?n?n onlar?n günlük ya?amlar? ve genel refahlar? üzerindeki etkilerini, bu sorunlar? birinci elden gözlemleyen ve deneyimleyen **veli veya bak?c?lar?n alg?lar?** üzerinden de?erlendirmektir. Orijinal ölçek, çocuklar?n Oral Sa?l?kla ?li?kili Ya?am Kalitesini (OHRQoL) ölçmek için tasarlanm??t?r. Türkçe uyarlamas?n?n amac? ise, bu geçerli ve güvenilir arac? Türk diline aktararak, Türkiye'deki di? hekimli?i ve çocuk psikolojisi alanlar?nda yap?lacak ara?t?rmalara standart bir ölçüm arac? sunmakt?r.

Bu araç, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, sadece biyolojik di? sa?l??? göstergelerini de?il, ayn? zamanda **psikososyal etkileri** ve fonksiyonel k?s?tlamalar? da dikkate alarak daha bütüncül tedavi planlar? olu?turmada yard?mc? olmay? hedeflemektedir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in dilsel ve kültürel e?de?erli?ini sa?layarak, uluslararas? çal??malarla kar??la?t?r?labilir veri elde edilmesini mümkün k?lm??t?r.

Yap?

Veli-Bak?c? Alg? Ölçe?i (P-CPQ), genellikle çocuklar?n a??z sa?l???yla ilgili ya?am kalitesini yans?tan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, bak?c?lar?n çocuklar?n?n a??z sa?l???

ARABPSYCHOLOGY.COM

sorunlar?ndan kaynaklanan deneyimlerini çe?itli alanlarda de?erlendirmesini içerir. Orijinal P-CPQ, genellikle dört ana alt boyutta yap?land?r?lm??t?r: Oral Semptomlar, Fonksiyonel K?s?tlamalar, Duygusal ?yi Olu? ve Sosyal ?yi Olu?.

Ölçek, bak?c?lar?n çocuklar?n?n ya?ad??? a?r?, yeme güçlü?ü, uyku bozukluklar?, sosyal etkile?imde zorluklar ve duygusal s?k?nt?lar gibi durumlar? ne s?kl?kla ve ne yo?unlukta alg?lad???n? sorgular. Bu **çok boyutlu ölçüm**, a??z sa?l??? hizmetlerinin etkinli?ini de?erlendirmede ve müdahalelerin ya?am kalitesine olan etkisini izlemede kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Veli-Bak?c? Alg? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?n?n **geçerlik** (validity) çal??malar?, Mergen Gültekin ve arkada?lar? (2021) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Çapraz kültürel adaptasyon sürecinde, dilsel e?de?erlik, içerik geçerli?i ve yap? geçerli?i incelenmi?tir. ?çerik geçerli?i, uzman görü?leri al?narak sa?lanm??, maddelerin ilgili yap?y? ne kadar iyi temsil etti?i de?erlendirilmi?tir.

Yap? geçerli?i ise genellikle **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?larak test edilir. Bu çal??malar, ölçe?in orijinalindeki teorik alt boyut yap?s?n?n Türkçe örneklemde de korundu?unu do?rulamay? amaçlam??t?r. Uyarlama çal??mas?n?n tam geçerlik bulgular?, ilgili makalede detayl? olarak sunulmu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** (reliability) analizleri, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini ve iç tutarl?l???n?n yeterli olup olmad???n? belirlemek için yap?lm??t?r. Genellikle Cronbach Alfa katsay?s? gibi iç tutarl?l?k göstergeleri kullan?larak ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? ne derece ölçtü?ü saptanm??t?r.

Türkçe versiyonun güvenilirlik düzeyleri, uyarlama çal??mas?nda incelenmi? ve elde edilen sonuçlar, ölçe?in klinik ve ara?t?rma amaçl? kullan?ma uygun oldu?unu göstermi?tir. Bu **psikometrik analizler**, ölçe?in ölçtü?ü yap?y? kararl? bir ?ekilde ölçebildi?ini kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Veli-Bak?c? Alg? Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini desteklemek amac?yla yap?lan faktör analizi, Türkçe versiyonun orijinal P-CPQ'nun boyutlar?n? ne ölçüde yans?tt???n? belirler. Genellikle Aç?mlay?c? (Exploratory) veya Do?rulay?c? (Confirmatory) Faktör Analizi teknikleri uygulan?r. Bu analizler, maddelerin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? göstererek, ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk kültürü ba?lam?nda da geçerli oldu?unu bilimsel olarak kan?tlar. Bu çal??man?n sonuçlar?, Mergen Gültekin ve arkada?lar?n?n 2021 tarihli makalesinde mevcuttur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz bildirim (Veli/Bak?c? taraf?ndan doldurulur)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Çocuklar?n velileri veya birincil bak?c?lar?

Ya? Grubu: Ölçek, çocuklar?n a??z sa?l??? alg?s?n? ölçtü?ü için, genellikle küçük çocuklar?n (okul öncesi veya erken okul ça??) bak?c?lar?na uygulan?r.

Popülasyon Detaylar?: Çocuklar?n a??z sa?l??? durumlar? hakk?nda bilgi sahibi olan ve onlar?n günlük ya?am kalitelerini gözlemleyebilen yeti?kinler.

Test Metodolojisi: Anket format?nda, likert tipi derecelendirme içerebilir (Derecelendirme bilgisi kaynakta yer almamakla birlikte, OHRQoL ölçekleri genellikle frekans veya ?iddet temelli derecelendirme kullan?r).

Anahtar Kelimeler

Oral Sa?l?kla ?li?kili Ya?am Kalitesi, P-CPQ, di? hijyeni, çocuk sa?l???, bak?c?, ?rem Mergen Gültekin, çapraz kültürel adaptasyon.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: ?rem Mergen Gültekin

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: irem.mergen@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2021

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m izinleri ve olas? ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar ?rem Mergen Gültekin ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malar için genellikle izin prosedürleri mevcuttur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Makale Ba?lant?s?: Orijinal uyarlama çal??mas?na ait makale ba?lant?s? ?öyledir: onlinelibrary.wiley.com

PDF Eri?imi: Ölçe?in PDF format?ndaki örne?ine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: veli-bakici-algi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Mergen Gültekin, ?. Öz?in Özler, C., Serdar Eymirli, P., Ünal, F. ve Aytaç, A. S. (2021). Cross-cultural adaptation of Turkish version of Parental/Caregiver Perceptions Questionnaire (P-CPQ). *Int J Dent Hygiene,* 1-8. DOI: 10.1111/idh.12558.

Veli-Bak?c? Alg? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kayna??n yap?land?r?lm?? alanlar?nda do?rudan sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam?na ula?mak için Mergen Gültekin ve arkada?lar?n?n (2021) yay?mlanan makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir: Cross-cultural adaptation of Turkish version of Parental/Caregiver Perceptions Questionnaire (P-CPQ).

ARABPSYCHOLOGY.COM